

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT
DELEGACIÓ TERRITORIAL A GIRONA

VENTIJOL

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Joan Benejam i Vives, 5
tel. 972 33 07 01 – Fax 972 35 31 88

Apartat de Correus, 91
17300 BLANES (Girona)
E-mail: b7004712@centres.xtec.es

PROJECTE RÀDIO VENTIJOL

CURS 2001 – 2002

RESPONSABLES : TERESA FOLGADO i KIKU MALLORQUÍ

- I Localització
- II Justificació del projecte
- III Tipologia d'alumnes
- IV Objectius i continguts
- V Recursos
- VI Inici del crèdit
- VII Desenvolupament
- VIII Altres activitats
- IX Valoració
- X Annex

I LOCALITZACIÓ

L'ESCOLA Ventijol està situada a Blanes (comarca de la Selva) atén i dona servei a alumnes que tenen com a minusvalia principal la deficiència psíquica o el trastorn generalitzat del desenvolupament, autisme i psicosis infantil, amb edats compreses entre 3 i 18 anys.

Els alumnes estan dividits en dos sectors :

- Sector A: alumnes més petits de 12 anys o amb R.M. profund i sever.
- Sector B: alumnes més grans de 12 anys amb R.M. mitjà (nivell escolar de cicle inicial de primària)

El sector B està dividit en 3 grups depenent de l'edat i de les minusvalies afegides.

A- alumnes de 12 13 anys

B- alumnes de 14/15 anys

C- alumnes de 16/17 anys

II JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

Durant aquest curs, i aprofitant els mitjans audiovisuals que tenim a l'escola, vàrem pensar que es podria introduir un crèdit de ràdio per a un determinat grup d'alumnes.

Es va pensar que el crèdit es podria relacionar amb l'àrea de llengua, ja que la finalitat d'aquesta àrea és dotar l'alumne de les capacitats bàsiques de comprensió i de producció de tota mena de textos orals i escrits. A més, sempre que sigui possible és convenient treballar la llengua a partir de situacions reals i de textos autèntics.

Per aquest motiu vam pensar que aquest crèdit era una manera de motivar i incentivar als alumnes.

III TIPOLOGIA D'ALUMNES

El grup que ha iniciat aquest projecte consta de 7 alumnes en edats compreses entre 15 i 17 anys. Estan dins del grup que anomenem Pre-laboral, i per les característiques que presenten, necessiten realitzar unes activitats el més funcionals possibles en les quals ells vegin uns resultats immediats. Aquest grup està diagnosticat amb retard mental mitjà, dos dels alumnes presenten problemes i alteracions de la conducta i dos amb trastorns esquizofrènics.

IV OBJECTIUS I CONTINGUTS

El contingut del crèdit té relació amb els següents objectius generals de l'àrea de llengua:

- L'alumne ha de ser capaç de comprendre i expressar-se oralment i per escrit.
- Identificar i valorar els mitjans de comunicació social com a productors de missatges verbals.
- Comprendre i produir amb correcció diversos tipus de missatges orals i escrits.

També ens plantegem els següents objectius didàctics:

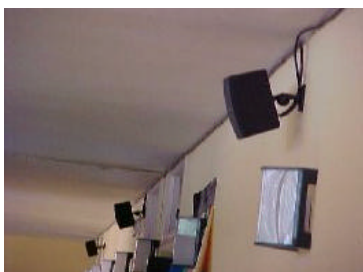
- Participar activament en la producció d'un programa de ràdio.
- Distingir les característiques del llenguatge utilitzat en aquest medi.
- Escriure, conjuntament amb d'altres alumnes, el guió d'un programa de ràdio.
- Llegir correctament un text, tenint en compte l'entonació, el ritme i la intensitat en funció de les limitacions individuals de cada alumne segons la seva minusvalia.
- Potenciar el treball en equip.

V RECURSOS

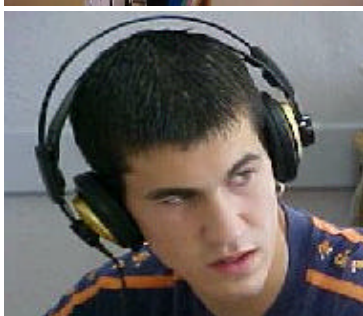
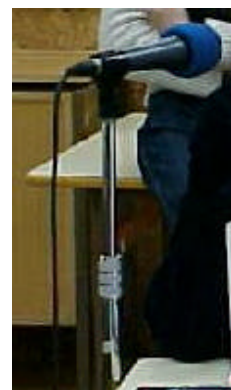

Un dels motius més importants que ens va dur a plantejar-nos la realització d'aquest crèdit va ser la disponibilitat del material d'audiovisuals relacionat amb la reproducció de missatges sonors.

L'escola disposa d'una taula de so connectada a diferents aparells de reproducció sonora: dos reproductors de CD i dos dobles platines.

També disposem de dos amplificadors, un per donar cobertura a tota l'escola a través del cablejat a totes les instal·lacions, amb altaveus col·locats a passadissos i patis, i l'altre només per l'aula d'audiovisuals.

Els altaveus poden estar connectats o no per zones, depenent de les necessitats de cada moment. Hi ha 4 interruptors que controlen les quatre zones de l'escola on hi ha altaveus, dos als passadissos i dos als patis.

També disposem de tres auriculars, quatre micròfons (un dels quals inalàmbric) amb els seus protectors d'escuma corresponents, dos peus de micròfon...

INICI DEL CRÈDIT

Un cop vam decidir el grup que realitzaria l'experiència, vam fer una sessió per explicar-los el contingut del crèdit i per valorar els coneixements previs que tenien sobre el tema. Anàrem introduint els conceptes bàsics en els quals més endavant aprofundiríem, buscarem al diccionari els que no eren coneguts per al grup i intentàrem extreure tota aquella informació que ens pogués ser útil per a la bona realització del treball que ens havíem proposat fer. Aquesta sessió ens va ser molt útil per redissenyar algunes de les activitats que teníem preparades.

A partir d'aquest moment vam començar el crèdit amb una periodicitat setmanal (els divendres d'11 a 12) i amb una durada prevista d'un trimestre.

Les primeres sessions varen estar dividides en dos parts, una en la qual introduíem els conceptes teòrics i una altra en la qual treballàvem a nivell pràctic aquests conceptes o començàvem a familiaritzar-nos amb els instruments que conformen un estudi de ràdio. Es va treballar el llenguatge, els gèneres i la producció radiofònica.

En aquest moment vam realitzar una visita a una ràdio comarcal del poble, Ràdio Marina, que ens va servir per veure i comprovar de primera mà com funciona realment una ràdio comercial. Aquesta visita ens va permetre resoldre un grapat de dubtes que havien anat sortint en les primeres sessions així com la realització d'un treball previ consistent a preparar una carta de sol·licitud per visitar la l'emissora i l'elaboració d'unes preguntes per fer a la persona que ens ensenyés les instal·lacions.

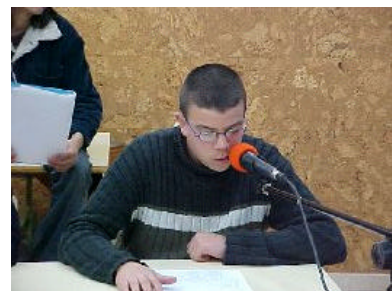
DESENVOLUPAMENT DEL CRÈDIT

Ens vam plantejar la realització d'una sèrie de programes de ràdio. Aquest fet fa que augmentem el nombre d'hores setmanals que hi dediquem. A partir d'aquest moment es dedica una hora els dimarts a preparar els diferents programes i una hora el divendres per fer treball pràctic a l'emissora.

Els programes que decidim fer estan relacionats amb els diferents gèneres radiofònics que hem treballat amb antelació: **informatiu, musical, creatiu i recreatiu**.

Per a cadascun d'ells s'elabora un guió i es treballa els continguts en diferents activitats.

Programa informatiu. El dividim en un avanç informatiu que consti de diferents modalitats de notícies i una entrevista a una persona rellevant de l'escola. Es fa un treball específic amb els alumnes que realitzaran aquest programa tenint en compte les característiques específiques dels informatius. Es treballa la redacció de les diferents notícies extretes de la premsa. Es preparen notícies d'àmbit comarcal, nacional, internacional, d'esports i meteorològiques. S'estructura l'avanç i se'n fa una primera lectura per treballar-ne els aspectes orals. Es tria la sintonia i les cortines musicals que

hi haurà entre cada bloc de notícies. Un cop tenim tots els elements, s'estructura el guió definitiu i se'n fa una última lectura entre tots. Ja només falta l'enregistrament i la posterior reproducció en un horari en què pugui ser escoltat per tota l'escola.

Programa musical. Per a la seva realització vam tenir molt present els gustos musicals dels participants en el crèdit i vam decidir fer un programa de ràdio fórmula amb música actual i un programa de dedicatòries. Igualment es va fer un treball específic relacionat amb l'estil dels programes musicals. Tenint en compte que els locutors dels programes musicals de ràdio fórmula acostumen a realitzar ells mateixos el control de so dels seus programes, vam creure adequat que els alumnes que participarien en aquest programa aprenguessin el funcionament de la taula de so. Es treballà l'encadenament de les cançons i la intercalació dels comentaris parlats. Utilitzant el suport de CD per als temes musicals i el cassette per a fer els enregistraments es van fer una sèrie de pràctiques. A continuació es va realitzar el guió del programa, tot escollint la sintonia,

les diferents peces musicals que es radiarien i els comentaris que es farien en cada una d'elles. El programa s'enregistraria amb antelació i seria reproduït a l'hora del pati. Pel que fa al programa de dedicatòries, es començà per fer una llista de la música de què disposàvem per ser escollida. Aquesta llista es repartí per les classes juntament amb uns fulls on apuntàvem les característiques de cada dedicatòria: cançó dedicada, qui

la dedica i a qui la dedica. Un cop teníem tota la informació, s'organitzava i es feia el guió del programa. L'enregistrament del programa es feia prèviament i es reproduïa a l'hora del pati perquè pogués ser escoltat per tota l'escola.

Programes creatiu i recreatiu. Es va decidir fer-los coincidir amb dos celebracions de l'escola. El dia de la Pau i la diada de Sant Jordi.

Aprofitant que a l'escola es realitzaven una sèrie d'activitat per celebrar el dia internacional de la Pau, des del crèdit vam preparar un programa especial en directe en el qual es llegirien una sèrie de textos relacionats amb la Pau i s'explicaria un conte per als més petits. En aquest programa van

participar tots els alumnes del crèdit i va ser retransmès en directe a tota l'escola. El treball previ va ser molt intens a causa de la complexitat que representava un programa d'aquestes característiques i la dificultat afegida de realitzar-lo en directe. Per una banda vam treballar la presentació del programa en relació al concepte de Pau. Buscant definicions, interpretacions i ordenant-les per aconseguir una estructura adequada al programa especial de ràdio. També preparàrem un conte per als més petits. El treball va ser intens ja que la narració d'un conte per la ràdio és força complexa. Un cop repartits els personatges, vam començar a crear els diferents ambients en què s'aniria desenvolupant el conte: músiques, efectes sonors, tipologies de personatges... Un cop vam tenir el primer guió fet, vam anar polint-lo procurant aconseguir un equilibri entre la senzillesa i l'originalitat. Es van fer alguns assajos per resoldre problemes que ens

poguessin sortir en l'emissió en directe. En aquest programa creatiu van participar tots els alumnes del crèdit.

Pel que fa al programa recreatiu, el van fer coincidir amb la diada de Sant Jordi. Va consistir en la lectura d'uns poemes, unes dites i unes endevinalles, tot amenitzat amb música catalana i comentaris dels propis alumnes del crèdit. En aquest programa també

van participar tots els alumnes del crèdit i també va ser retransmès en directe enmig de les diferents activitats programades per a la diada. Els propis alumnes van buscar per internet els poemes de Sant Jordi, així com les dites i les endevinalles. Un cop decidit el que es llegiria, vam realitzar el guió entre tots. Cal destacar que el control de so d'aquest programa va ser fet per un dels alumnes que havia fet un treball específic amb la taula de so.

ALTRES ACTIVITATS RELACIONADES AMB LA RÀDIO

A més a més de l'elaboració dels programes de ràdio, es van fer altres activitats relacionades amb el crèdit de ràdio com són:

- Disseny i confecció del logotip de Ràdio Ventijol.
- Enregistrament de cançons de les diferents unitats del centre.
- Inici de confecció d'una discoteca.
- Elaboració d'efectes sonors.
- Ambientació de l'escola per a festes: Castanyada, Nadal, Carnaval i Sant Jordi...
- Ambientació per a indicar les entrades i sortides dels diferents horaris del centre.

Cada una d'aquestes activitats podran ser treballades més concretament en propers crèdits i exposades en futures col·laboracions.

VALORACIÓ

La valoració del crèdit ha estat molt positiva. La satisfacció tant de mestres com d'alumnes ha estat molt gran i ens han quedat ganes de repetir-lo. El treball fet ha estat intens i dur però els resultats obtinguts han valgut la pena.

Hem aconseguit alguns dels objectius que ens vam plantejar, com ara potenciar el treball en equip, motivar els alumnes, millorar la lectura, la vocalització i la pronunciació, crear una disciplina de torn de paraula, coordinar la lectura amb les indicacions d'una altra persona, aprendre el funcionament tècnic dels aparells... També n'hem hagut d'abandonar d'altres ja que hem vist que eren massa complexes, ja sigui pel nivell dels nostres alumnes com pel desenvolupament que ha tingut el crèdit. Un dels aspectes que més ha influït en el treball dels alumnes ha estat el seu estat d'ànim, sobretot el dels dos alumnes amb alteracions de conducta. Hem hagut de fer un treball més individualitzat amb aquests dos nois per evitar que la resta de grup patís les conseqüències. Tot i això al final s'ha aconseguit una col·laboració força bona i un treball en equip bastant positiu.

Hi ha alguns aspectes que haurem de tenir en compte a l'hora de preparar una segona edició del crèdit, aspectes que no havíem previst en un principi i que ens han portat algun que altre problema en el desenvolupament del crèdit:

- conflicte entre interessos personals d'alguns alumnes i necessitats específiques de la resta. En el programa musical es va deixar escollir als alumnes el tipus de música que radiarien. L'escollit va ser el dance/màquina/tecno. Però aquest tipus de música, que sol escoltar-se a volum força alt, posa nerviosos alguns dels alumnes de l'escola i també molesta d'altres col·lectius de treballadors que són a prop del centre. Es van buscar una solució que no minvés la motivació ni el nivell d'autonomia dels alumnes a l'hora de preparar el programa.
- Voler abraçar un espectre massa ampli d'activitats amb el perill de no aprofundir en cada una d'elles. Potser per una propera edició ens hauríem de plantejar la realització només de dos tipus de programes amb l'avantatge de tenir més temps per dedicar-lo a cadascun d'ells. El treball podria ser més específic i es podria aprofundir aquells aspectes que ens semblessin més interessants.
- Participació d'altres grups en el crèdit. Aquest ha estat un altre aspecte que no hem potenciat prou. La motivació de tota l'escola davant les emissions de Ràdio Ventijol hauria de ser aprofitada per afavorir la participació d'altres alumnes en activitats programades des del crèdit. Intervencions puntuals que farien partícip a tota l'escola del fenomen de la ràdio.
- Creació d'un entorn de treball més específic. Tot i que hem intentat que les sessions del crèdit es realitzessin en un espai diferenciat (aula d'audiovisuals) i que els alumnes compartissin els elements que identifiquen el treball en una ràdio (utilització dels cascos, dels micròfons amb la protecció d'escuma d'un color diferent per cada alumne), creiem que és molt important en el treball amb nois i noies amb deficiències mentals crear una atmosfera diferent, un espai que ells puguin reconèixer com seu, com part del treball que estan realitzant i que els faciliti la diferenciació de la resta d'activitats. En aquest sentit seria interessant reproduir el més fidedignament possible un estudi de ràdio, amb la decoració típica i amb tots els elements que el caracteritzen.

Esperem que l'experiència es repeteixi i que tingui continuïtat, ja que creiem que és una gran eina per aconseguir millorar aspectes del desenvolupament cognitiu dels alumnes, així com per motivar-los a participar activament en una activitat tan enriquidora com és la ràdio.